

Asia: Leppäkankaan tuulivoimahanke (Pihtipudas, Kinnula, Reisjärvi, Pyhäjärvi) YVA-selostus (KESELY/2421/2021)

Keski-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Tuulikolmio Oy suunnittelee 30 voimalan tuulivoimahanketta Pihtiputaan Leppäkankaan alueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m. Hankealueen koko on 3291 ha. Hankkeessa tarkastellaan myös 220 ha kokoista aurinkovoiman tuotannon aluetta Pyytnevan entisellä turvetuotantoalueella. Hankealue on pääosin metsätalousaluetta, ojitettua suota ja eri vaiheissa olevia turvetuotantoalueita. Alueella sijaitsee myös Ala-Peninginjärvi sekä kaksi pientä lampea.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke pääosin keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Kokonaisuutena hankkeen ja sen sähkönsiirron todennäköiset kielteiset vaikutukset eläimistöön arvioidaan selostuksessa vähäisiksi.

Selostuksessa todetaan, että tuulivoimaloiden ja uusien huoltoteiden rakentamisen aiheuttaman tilapäisen kiintoaine- ja ravinnekuormituksen vaikutukset pintavesiin ovat vähäiset suhteessa tuotantoalueen laajasti ojitetun metsänpohjan ja aiemman turvetuotannon vesistövaikutuksiin. Luke huomauttaa, että hankkeen mahdolliset vaikutukset tulevat muiden tekijöiden aikaansaamien vaikutusten lisäksi. Siten vertailu eri tekijöiden välillä ei välttämättä ole mielekästä tai tarpeellista vaikutusten arvioinnin osalta.

Tiivis aurinkopaneelirakentaminen aiheuttaa varjostusta ja vaikuttaa laajalla alalla kenttäkerroksen kasvillisuuteen ja maaperään. Vaikutukset maaperäeliöstöön, orgaanisen aineksen hajotukseen, ravinnekiertoon ja vesitaseeseen sekä hiilenkiertoon voimala-alueiden maaperässä tulisi selvittää. Lisäksi on tärkeää huomioida aurinkopaneelien sekä huoltoteiden, ojitusten ja maanmuokkauksen mahdolliset vaikutukset valumavesiin ja haasteet vesien hallinnalle.

Koko hankkeen osalta Luke huomauttaa, että rakennusaikaisten valumavesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota koskien suunnitelma-alueen vesistöjä. Valumavesien hallinta tulisi olla tehokasta rakennusaikana, ja tulee varmistaa, etteivät maamassat pääse karkaamaan esim. tien penkoilta vesistöihin myöhemmissäkään vaiheissa.

Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuotena. Useampana peräkkäisenä vuotena tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Hankealueelta on havainnoitu metsäpeuran esiintymistä. Selostuksessa todetaan, että hankkeella ei ole merkittäviä yhteisvaikutuksia metsäpeuralle muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Selostuksessa esitetään pantapeurojen jakaumaa, joka kuvaa enimmäkseen ydinalueita. Hankealue on ydinalueen reunoilla, mutta ei metsäpeurakannan todellisella reunalla. Lisäksi on tärkeää huomioida yhteisvaikutuksia arvioidessa, että tuulivoimaa suunnitellaan Euroopan parhaimpien metsäpeuran lisääntymisalueiden ytimeistä sen reunoille saakka.

Yhteisvaikutuksia arvioidessa on tärkeää huomioida myös se, että metsäpeurakantaa rajoittaa moni tekijä. Elinympäristövaatimukset ovat korkeat, tilankäyttö laajaa, ja Suomessa on lajille sopivia lisääntymiselinympäristöjä vähän. Lähes kaikki laadukkaat suoerämaat on jo asutettu, joten levinneisyyskin on melko suppea ja ydinalueillakin kanta on harva verrattuna esim. hirveen samoilla alueilla. Kaikki nykyiset suoerämaalaikut ovat tärkeitä sijaitisivatpa ne keskellä tai reunalla lajin levinneisyyttä.

Tästä seuraa se, että mikäli laadukkaita suoeräkaita menetetään, niitä ei voida kompensoida. Nykyinen peurakannan kasvu ja elinkyky ovat siis enimmäkseen Suomenselän kannan varassa.

Luke tuo esille myös, että metsäpeuran levinneisyysalueella Natura-alueiden suojeluperusteisiin on tulossa tarkennuksia metsäpeuran osalta. Esimerkiksi Suurisuo- Sepänsuo-Paanasenneva-Teerinevan Natura-alue kuuluu tähän päivitykseen (Uusi päivitetty aineisto on odottamassa käsittelyä Lajitieto.fi tietokannassa: Julkaisematon Natura2000 alueiden päivitys – metsäpeura, (Lajitieto.fi).

Hankealueen ympäristössä on useita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita, joista moni rajautuu toisiinsa ja muodostaa laajoja tuulivoima-alueita (YVA-selostuksen s. 343, Kuva 27.1. Tuotantoalueen läheiset tuulivoimahankkeet). Luke näkee, että hankkeen yhteisvaikutuksia tässä tarkastellun lajiston ja Natura-alueiden osalta ei ole riittävästi arvioitu. Yhtenäiset häiriöttömät luontoalueet ovat tärkeitä ihmistoimintaa karttaville lajeille kuten metsäpeura ja suurpedot.

Tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. Vaikutusten mitta eri lajien osalta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi. Siksi Luke huomauttaa, että vaikutusten osalta tehdyt johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä.

Yhteisvaikutusten osalta on tärkeää huomioida, että tämä vaikutus voi kertautua laajalle alueelle rakentuvien voimala-alueiden myötä. Kokonaisuudessaan Luke näkee, että selostuksessa vaikutuksia on arvioitu suppeasti ja tehdyt johtopäätökset vaikutuksista sisältävät riskin virhearvioinneille pitkällä tähtäimellä.

3 Lausunnon tiivistelmä

Tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. Vaikutusten mitta saattaa poiketa tästä selostuksessa annetuista arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Hankkeen ympäristössä on useita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota hankkeen yhteisvaikutuksiin muiden uusiutuvan energian hankkeiden kanssa. Rakennusaikaisten valumavesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota koskien suunnitelma-alueen vesistöjä. Valumavesien hallinta tulisi olla tehokasta rakennusaikana, ja tulee varmistaa, etteivät maamassat pääse karkaamaan esim. tien penkoilta vesistöihin myöhemmissäkään vaiheissa.

Nina Peuhkuri

Kehittämispäällikkö, johtava tutkija

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 27.12.2024 klo 10:06:48.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: